



**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój



**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny



PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni

w zakresie kwalifikacji

ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni

wyodrębnionej w zawodzie

technik hodowca koni 314203

Branża: rolno - hodowlana (ROL)

Warszawa 2021

Autor:

mgr inż. Anna Łukaszek

Recenzent:

dr hab. inż. Ewa Jastrzębska, prof. UWM (recenzja merytoryczna)

mgr inż. Agata Bączkowska (recenzja dydaktyczna)

Ekspert:

mgr inż. Marek Słowik

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Stajnia Profit w Orzeszu, Przychodnia Weterynaryjna Omniwet w Orzeszu, Fundacja Sonaba w Katowicach.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Spis treści

1.	Wprowadzenie	6
1.1.	Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych	6
1.2.	Struktura programu	6
1.3.	Charakterystyka programu	6
1.4.	Założenia programowe	7
1.5.	Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych	8
1.6.	Charakterystyka kwalifikacji:	8
2.	Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	10
2.1.	Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2	10
2.2.	Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	29
2.3.	Plan kursu umiejętności zawodowych	39
3.	Cele kształcenia KUZ	39
4.	Programy poszczególnych zajęć	40
4.1.	Program nauczania dla przedmiotu: Użytkowanie i transport koni (T) 90 godz.	40
4.1.1.	Cele ogólne przedmiotu	40
4.1.2.	Cele szczegółowe przedmiotu	40
4.1.3.	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	41
4.1.4.	Procedury osiągania celów kształcenia	45
4.1.5.	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika	46
4.2.	Program nauczania dla przedmiotu: Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne (P) 120 godz.	50
4.2.1.	Cele ogólne przedmiotu	50

4.2.2.	Cele szczegółowe przedmiotu	50
4.2.3.	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	51
4.2.4.	Procedury osiągania celów kształcenia	57
4.2.5.	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika	59
5.	Ewaluacja programu KUZ	60
6.	Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	64
6.1.	Wykaz literatury	64
6.2.	Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	65
7.	Sposób i forma zaliczenia kursu	66
8.	Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	66

1. Wprowadzenie

1.1. Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych – w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).

Kurs umiejętności zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni może być realizowany w formie:

- stacjonarnej – 3 miesiące (210 godzin) – zajęcia odbywają się 3 lub 4 dni w tygodniu po min. 5 godzin dziennie,
- zaocznej – 3 miesiące (65% z 210 godzin = 137 godzin) – zajęcia odbywają się co 2 tygodnie przez 2 dni po 6 godzin dziennie, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 6 godzin dziennie.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może być w formie zdalnej. Zajęcia praktyczne nie mogą odbywać się w formie kształcenia na odległość.

Kurs umiejętności zawodowych w zakresie kwalifikacji ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni dla zawodu technik hodowca koni to pozaszkolna forma kształcenia umożliwiająca uczenie się przez całe życie. Taka forma kształcenia ułatwia uzupełnienie wiedzy i umiejętności, a co za tym idzie podniesienie kwalifikacji zawodowych.

1.2. Struktura programu

- przedmiotowy,
- spiralny.

1.3. Charakterystyka programu

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni dla zawodu technik hodowca koni 314203 realizowanego w trybie dziennym stacjonarnym. Wspólnie z kursami umiejętności zawodowych:

- ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy
- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym,
- ROL.07.6. Język obcy zawodowy,

oraz odbycie praktyk zawodowych w wymiarze 140 godzin, umożliwia uzyskanie zaświadczenia o ukończeniu kursu, a po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikację – certyfikatu potwierdzającego zdobycie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni. Po zdaniu egzaminów zawodowych w kwalifikacjach wchodzących w skład zawodu (ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni oraz ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni) uczestnik otrzyma dyplom zawodowy w zawodzie technik hodowca koni.

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
ROL.07.4. Szkolenie i transport koni

Zawód technik hodowca koni wchodzi w skład branży rolno - hodowlanej (ROL). Pozostałe zawody wyodrębnione w tej branży to: jeździec 516408, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych 834103, pszczelarz 612302, rolnik 613003, technik agrobiznesu 331402, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki 311515, technik pszczelarz 314206, technik rolnik 314207 oraz technik weterynarii 324002.

Kwalifikacja ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni została przypisana na poziomie IV Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Program nauczania jest o strukturze przedmiotowej i spiralnej w układzie treści, z układem materiału nauczania zaczynającym się od zagadnień najprostszych po trudniejsze. Taki układ umożliwia powrót do treści zrealizowanych na początku edukacji, aby je powtórzyć i poszerzyć w kolejnych latach nauki. Utrwala to zarówno wiedzę jak i nabywane umiejętności celem przygotowania do realizacji zadań zawodowych. Dodatkowo taki układ i cykl nauczania w znaczącym stopniu niweluje braki edukacyjne oraz pozwala na analizę materiału nauczania przez uczestników na różnych poziomach umiejętności.

Rozkład treści nauczania uwzględnia wzajemną korelację pomiędzy przedmiotami, a kolejność zdobywania wiedzy i umiejętności pozwala na nabycie wiedzy teoretycznej, by w krótkim czasie wykorzystać ją praktycznie. Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego oraz praktycznego. Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 210 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej jednostki efektów kształcenia wynikającej z podstawy programowej dla zawodu technik hodowca koni.

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni dla zawodu technik hodowca koni 314203 uwzględnia aktualny stan wiedzy o zawodzie z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy i pracodawców. Program nauczania został opracowany we współpracy z Fundacją Sonaba, Przychodnią Weterynaryjną Omniwet w Orzeszu oraz Stajnią Profit w Orzeszu. Branża rolno-hodowlana to dynamicznie rozwijający się sektor gospodarki, w związku z tym w kształceniu praktycznym zaleca się współpracę z firmami oraz instytucjami działającymi w obrębie zawodu. Praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się u pracodawców, w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, w stadninach koni, stadach ogierów, zakładach treningowych, ośrodkach treningu koni sportowych i rekreacyjnych, ośrodkach jazdy konnej, torach wyścigowych. Szkoła organizuje praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach zatrudniających pracowników z obszaru zawodowego właściwego dla nauczanego zawodu, w rzeczywistych warunkach pracy w kontakcie z nowoczesnymi technikami i technologiami. Program praktyk zawodowych powinien być opracowywany przez zespół nauczycieli kształcenia zawodowego w konsultacji z pracodawcami lub organizacjami pracodawców współpracującymi ze szkołą. Zakres treści zawartych w programie praktyk zawodowych powinien odpowiadać potrzebom lokalnego rynku pracy

1.4. Założenia programowe

Głównym celem kształcenia w zawodzie technik hodowca koni jest przygotowanie szeroko wykwalifikowanej kadry specjalistów przysposobionych do:

- profesjonalnego i rzetelnego wykonywania czynności zawodowych,
- aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy,
- samodzielnego podnoszenia swoich kwalifikacji,
- podejmowania własnej działalności gospodarczej zgodnej z zawodem,
- pracy w zespole.

1.5. Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych realizujący kształcenie w zawodzie technik hodowca koni powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni:

- przygotowania koni do jazdy wierzchem i w zaprzęgu,
- jazdy konnej na ujeżdżalni i w terenie,
- powożenia końmi,
- konserwowania sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- organizowania i wykonywania czynności związanych z transportem koni.

1.6. Charakterystyka kwalifikacji:

Program kursu umiejętności zawodowych ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni oparty jest o podstawę programową kształcenia branżowego w zawodzie technik hodowca koni, w której to wyodrębniono dla kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni następujące jednostki efektów kształcenia:

- ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy,
- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowywanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki w gospodarstwie rolnym,
- ROL.07.6. Język obcy zawodowy

oraz efekty kształcenia, realizowane na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, związane z nabywaniem kompetencji personalnych i społecznych i organizacji pracy małych zespołów, zgrupowane w jednostkach efektów kształcenia:

- ROL.07.7. Kompetencje zawodowe i społeczne,
- ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Kwalifikacje zawodowe realizowane w ramach kursów umiejętności zawodowych (KUZ) w obrębie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni, mogą być osiągnięte kolejno z następujących jednostek efektów kształcenia:

- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,

- ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowywanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki w gospodarstwie rolnym.

Kurs umiejętności zawodowych przygotowuje do wykonywania zadań zawodowych połączonych ze szkoleniem i użytkowaniem koni. Absolwenci kursu umiejętności zawodowych mogą zajmować się szkoleniem koni, przygotowaniem koni do pracy, jazdą konną i powożeniem, konserwacją i naprawą sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego, transportem koni. Udział w kursie umiejętności zawodowych stwarza uczestnikom możliwość nabycia umiejętności oczekiwanych na rynku pracy. Osoba posiadająca zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych podejmująca kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym jest zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie.

Zalecane jest także doskonalenie i zdobywanie dodatkowych uprawnień na kursach, takich jak: kurs instruktora szkolenia podstawowego Polskiego Związku Jeździeckiego, kurs instruktora rekreacji ruchowej ze specjalnością jazda konna, kurs konwojenta zwierząt, kurs zoofizjoterapeuty, kurs zoopsychologa / behawiorysty.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni dedykowany jest dla osób:

- pełnoletnich,
- posiadających wykształcenie średnie,
- z brakiem przeciwwskazań lekarskich do udziału w kursie oraz wykonywania zawodu.

W klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego nie określono szczególnych warunków lub ograniczeń określonych związanych z kształceniem w kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni wyodrębnionej w zawodzie technik hodowca koni.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Użytkowanie i transport koni	Przedmiot 2 Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne
A	B	C	D	E
charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek)	10	wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie	X	X
		rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni	X	X
dobiera ubiór jeździecki (ek)	11	wymienia elementy stroju jeździeckiego	X	X
		uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy	X	X
charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)	20	nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy	X	X
		nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego	X	X
		różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego	X	X
		opisuje style zaprzęgowe	X	X
		rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych	X	X



Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Użytkowanie i transport koni	Przedmiot 2 Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne
przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu (ek)	10	wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia		X
		dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej		X
		zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia		X
		zakłada uprzęż szorową lub chomątową na konia		X
		reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej		X
stosuje terminologię z zakresu teorii jazdy konnej i powożenia (ew)	12	wymienia rodzaje dosiadu	X	
		charakteryzuje rodzaje dosiadu	X	
		wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem	X	
		opisuje elementy skali szkoleniowej	X	
		rozpoznaje style zaprzęgowe	X	
		wymienia sposoby trzymania lejcy	X	
		charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej	X	
		opisuje pozycję powożącego na koźle	X	



Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Użytkowanie i transport koni	Przedmiot 2 Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne
jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie (ek)	12	dosiada konia		X
		używa pomocy jeździeckich		X
		stosuje różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej		X
		jeździ stępem, kłusem i galopem		X
		pracuje z koniem na <i>cavaletti</i>		X
		skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm		X
		pokonuje przeszkody naturalne w terenie		X
		posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego		X
		stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej		X
wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni (ek)	12	porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie		X
		zmienia kierunek jazdy w różnych chodach		X
		wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej		X
		rusza i zatrzymuje konia		X
powozi końmi (ek)	40	zaprząga konie w pojedynkę lub parę		X
		powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem		X



Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Użytkowanie i transport koni	Przedmiot 2 Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne
		bezpieczeństwa ludzi i koni		
		wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych		X
		stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych		X
		opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą		X
		posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)		X
konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)	8	objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego	X	X
		wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego		X
		rozpoznaje uszkodzenia sprzętu		X
		usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni		X
przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek)	10	opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni	X	X
		wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni	X	X



Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Użytkowanie i transport koni	Przedmiot 2 Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne
		gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni	X	X
dobiera typy pojazdów do transportu koni (ek)	10	wymienia typy pojazdów do transportu koni	X	X
		rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni	X	X
		opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni	X	X
		charakteryzuje zasady transportu koni	X	X
wykonuje czynności związane z transportem koni (ek)	10	wymienia etapy przygotowania konia do transportu	X	X
		opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu	X	X
		przygotowuje konia do transportu		X
		wykonuje czynności związane z załadunkiem koni		X
		stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu		X
		wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni		X
charakteryzuje dyscypliny jeździeckie (ek)	45	wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego	X	
		opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)	X	
		rozpoznaje dyscypliny jeździeckie	X	

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Użytkowanie i transport koni	Przedmiot 2 Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne
		wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi	X	
		wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem	X	
		rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych	X	
ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne				
planuje wykonanie zadania		planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji		X
		realizuje zadania w wyznaczonym czasie		X
		dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań		X
wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje		X
		ocenia różne opcje działania		X
		wyjaśnia znaczenie zmiany		X
stosuje techniki radzenia sobie ze stresem		stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem		X
aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe		wyznacza sobie cele rozwojowe		X
stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów		opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		X
		stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		X

Efekty kształcenia	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1	Przedmiot 2
Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep			Użytkowanie i transport koni	Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne
		przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele		X
współpracuje w zespole		dzieli się zadaniami		X
		angażuje się w realizację przypisanych zadań		X
		uwzględnia opinie innych		X
		organizuje pracę zespołową		X
ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów				
planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		stosuje zasady współdziałania w zespole		X
		planuje działania zespołu		X
		określa czas realizacji zadania		X
		monitoruje pracę zespołu		X
dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań		rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu		X
		przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań		X
kieruje wykonaniem przydzielonych zadań		przestrzega praw innych osób w zespole		X
		analizuje proces rozwoju grupy		X



Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Użytkowanie i transport koni	Przedmiot 2 Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne
		kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy		X
monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań		wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu		X
		stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej		X
		monitoruje stopień realizacji zadań w zespole		X
		wyjaśnia podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu		X

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni	charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek)	10	Użytkowanie i transport koni	wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie	Okres trwania kursu
			Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne	rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni	
	dobiera ubiór jeździecki (ek)	11		wymienia elementy stroju jeździeckiego	
				uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy	
	charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)	20		nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy	
				nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego	
				różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego	
				opisuje style zaprzęgowe	



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
				rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych	
	przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu (ek)	20	Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne	<p>wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia</p> <p>dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej</p> <p>zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia</p> <p>zakłada uprzęż szorową lub chomętową na konia</p> <p>reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej</p>	
	stosuje terminologię z zakresu teorii jazdy konnej i powożenia (ew)	12	Użytkowanie i transport koni	wymienia rodzaje dosiada	
				charakteryzuje rodzaje dosiada	
				wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem	
				opisuje elementy skali szkoleniowej	



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
				rozpoznaje style zaprzęgowe	
				wymienia sposoby trzymania lejcy	
				charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej	
				opisuje pozycję powożącego na koźle	
	jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie (ek)	25	Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne	dosiada konia	
				używa pomocy jeździeckich	
				stosuje różne rodzaje dosiada podczas jazdy konnej	
				jeździ stępem, klusem i galopem	
				pracuje z koniem na <i>cavaletti</i>	
				skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm	
				pokonuje przeszkody naturalne w terenie	



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
				posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego	
				stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej	
	wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni (ek)	5	Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne	porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie	
				zmienia kierunek jazdy w różnych chodach	
				wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej	
				rusza i zatrzymuje konia	
	powozi końmi (ek)	46	Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne	zaprzęga konie w pojedynkę lub parę	
				powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni	



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
				wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych	
				stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych	
				opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą	
				posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)	
	konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)	8	Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne	objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego	
				wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego	
				rozpoznaje uszkodzenia sprzętu	



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
	przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek)	10	Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne Użytkowanie i transport koni	usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni	
				opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni	
				wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni	
				gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni	
	dobiera typy pojazdów do transportu koni (ek)	10	Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne Użytkowanie i transport koni	wymienia typy pojazdów do transportu koni	
				rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni	
				opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni	
				charakteryzuje zasady transportu koni	
	wykonuje czynności związane z transportem koni	10	Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne	wymienia etapy przygotowania konia do transportu	



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
	(ek)		Użytkowanie i transport koni	opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu	
				przygotowuje konia do transportu	
				wykonuje czynności związane z załadunkiem koni	
				stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu	
				wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni	
	charakteryzuje dyscypliny jeździeckie (ek)	45	Użytkowanie i transport koni	wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego	
				opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)	
				rozpoznaje dyscypliny jeździeckie	



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
				wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi	
				wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem	
				rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych	
ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne	planuje wykonanie zadania		Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne	planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji	Okres trwania kursu
				realizuje zadania w wyznaczonym czasie	
				dokonyuje analizy i oceny odejmowanych działań	
	wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany			reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje	
				ocenia różne opcje działania	
				wyjaśnia znaczenie zmiany	



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
	stosuje techniki radzenia sobie ze stresem			stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem	
	aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe			wyznacza sobie cele rozwojowe	
	stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów			opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	
				stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	
				przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele	
	współpracuje w zespole			dzieli się zadaniami	
				angażuje się w realizację przypisanych zadań	
				uwzględnia opinie innych	
				organizuje pracę zespołową	
			stosuje zasady współdziałania w zespole		



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów	planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne	planuje działania zespołu	Okres trwania kursu
				określa czas realizacji zadania	
				monitoruje pracę zespołu	
	dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań			rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu	
				przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań	
	kieruje wykonaniem przydzielonych zadań			przestrzega praw innych osób w zespole	
				analizuje proces rozwoju grupy	
				kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy	
	monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań			wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu	
				stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej	



Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
				monitoruje stopień realizacji zadań w zespole	
				wyjaśnia podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu	

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Użytkowanie i transport koni	90		charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek)	wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie
			dobiera ubiór jeździecki (ek)	rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni
			charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)	wymienia elementy stroju jeździeckiego
				uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy
				nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy
				nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego
				różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego
				opisuje style zaprzęgowe
				rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych
			stosuje terminologię z zakresu teorii jazdy konnej i powożenia	wymienia rodzaje dosiadu
				charakteryzuje rodzaje dosiadu



Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			(ew)	wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem
				opisuje elementy skali szkoleniowej
				rozpoznaje style zaprzęgowe
				wymienia sposoby trzymania lejcy
				charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej
				opisuje pozycję powożącego na koźle
			(ek)	przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni
				opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni
				wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni
				gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni
			(ew)	dobiera typy pojazdów do transportu koni
				wymienia typy pojazdów do transportu koni
				rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni
				opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni
				charakteryzuje zasady transportu koni
				wymienia etapy przygotowania konia do transportu



Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			wykonuje czynności związane z transportem koni (ek)	opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu
			charakteryzuje dyscypliny jeździeckie (ek)	wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego
				opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)
				rozpoznaje dyscypliny jeździeckie
				wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi
				wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem
				rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych
Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne		120	charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek)	wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie
				rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni
			dobiera ubiór jeździecki (ek)	wymienia elementy stroju jeździeckiego
				uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)	nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy
				nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego
				różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego
				opisuje style zaprzęgowe
				rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych
			przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu (ek)	wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia
				dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej
				zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia
				zakłada uprząż szorową lub chomętową na konia
				reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej
			jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie (ek)	dosiada konia
				używa pomocy jeździeckich
				stosuje różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				jeździ stępem, klusem i galopem
				pracuje z koniem na <i>cavaletti</i>
				skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm
				pokonuje przeszkody naturalne w terenie
				posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego
				stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej
			wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni (ek)	porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie
				zmienia kierunek jazdy w różnych chodach
				wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej
				rusza i zatrzymuje konia
			powozi końmi (ek)	zaprząga konie w pojedynkę lub parę
				powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni
				wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po



Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				drogach publicznych
				stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych
				opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą
				posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)
			konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)	objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego
				wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego
				rozpoznaje uszkodzenia sprzętu
				usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni
			przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek)	opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni
				wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni



Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni
			dobiera typy pojazdów do transportu koni (ek)	wymienia typy pojazdów do transportu koni
				rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni
				opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni
				charakteryzuje zasady transportu koni
			wykonuje czynności związane z transportem koni (ek)	wymienia etapy przygotowania konia do transportu
				opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu
				przygotowuje konia do transportu
				wykonuje czynności związane z załadunkiem koni
				stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu
				wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni
			charakteryzuje dyscypliny jeździeckie (ek)	wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego
				opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				rozpoznaje dyscypliny jeździeckie
				wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi
				wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem
				rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych
			planuje wykonanie zadania	planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji
				realizuje zadania w wyznaczonym czasie
				dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań
			wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje
				ocenia różne opcje działania
				wyjaśnia znaczenie zmiany
			stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem
			aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	wyznacza sobie cele rozwojowe
			stosuje metody i techniki rozwiązywania	opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			problemów	stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu
				przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele
			współpracuje w zespole	dzieli się zadaniami
				angażuje się w realizację przypisanych zadań
				uwzględnia opinie innych
				organizuje pracę zespołową
			planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	stosuje zasady współdziałania w zespole
				planuje działania zespołu
				określa czas realizacji zadania
				monitoruje pracę zespołu
			dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu
				przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
			kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	przestrzega praw innych osób w zespole
				analizuje proces rozwoju grupy



Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy
			monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań	wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu
				stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej
				monitoruje stopień realizacji zadań w zespole
				wyjaśnia podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Przedmioty	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Użytkowanie i transport koni	90	Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może być w formie zdalnej.
Użytkowanie i transport koni – zajęcia praktyczne	120	Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
Łączna liczba godzin	210	

Planowany termin egzaminu: po zakończeniu kursu.

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent kursu umiejętności zawodowych ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- dobierania ubioru i sprzętu jeździeckiego,
- powożenia i jazdy konnej,
- konserwowania i naprawy sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- wykonywania czynności związanych z transportem koni,
- przygotowania dokumentacji związanej z transportem koni,
- rozróżniania i charakteryzowania dyscyplin jeździeckich.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Użytkowanie i transport koni (T) 90 godz.

4.1.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- poznanie zasad jazdy na ujeżdżalni i w terenie,
- nabycie umiejętności doboru ubioru jeździeckiego,
- poznanie terminologii z zakresu jazdy konnej i powożenia,
- zdobycie wiedzy dotyczącej dokumentacji potrzebnej do transportu koni,
- zdobycie wiedzy dotyczącej typów pojazdów do transportu koni,
- poszerzenie wiedzy dotyczącej dyscyplin jeździeckich.

4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to: (uczestnik potrafi)

- stosować terminologię z zakresu jazdy wierzchem i w zaprzęgu,
- dobierać ubiór jeździecki,
- różnicować budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- rozpoznać rodzaje pojazdów zaprzęgowych,
- opisać style zaprzęgów,
- wymienić i scharakteryzować rodzaje dosiady,
- wymienić pomoce używane podczas jazdy wierzchem oraz w pracy zaprzęgowej,
- opisać elementy skali szkoleniowej,
- opisać przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni,
- organizować transport koni,
- wyszukiwać w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego,
- wymienić zasady kodeksu postępowania z koniem.

4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
Zasady poruszania się na ujeżdżalni i w terenie	6	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni wymienić zasady bezpiecznego poruszania się w terenie rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni
Jazda wierzchem	6	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje dosiadu scharakteryzować rodzaje dosiadu wymienić pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem stosować terminologię z zakresu teorii jazdy konnej scharakteryzować sposób użycia pomocy jeździeckich w poszczególnych ćwiczeniach (ruszanie, zatrzymanie, zagalopowanie, jazda po łuku)
Powożenie	6	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać style zaprzęgowe opisać style zaprzęgowe (angielski, węgierski) rozpoznać rodzaje pojazdów zaprzęgowych wymienić sposoby trzymania lejcy charakteryzować pomoce używane w pracy zaprzęgowej opisać pozycję powożącego na koźle stosować terminologię z zakresu teorii powożenia opisać style zaprzęgowe (krakowski, podlaski, bałagulski) opisać zasady powożenia Systemem Achenbacha
Ujeżdżenie	5	<ul style="list-style-type: none"> opisać zasady obowiązujące w dyscyplinie ujeżdżenia: rodzaje i klasy konkursów, stosowaną punktację, rozpoznać figury na czworoboku opisać strój zawodnika obowiązujący w dyscyplinie ujeżdżenia opisać dozwolone wyposażenie jeźdźcy i konia w dyscyplinie ujeżdżenia wymienić różnice pomiędzy ujeżdżeniem a pozostałymi dyscyplinami jeździeckimi wyszukać w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące dyscypliny ujeżdżenia

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych
Skoki przez przeszkody	5	<ul style="list-style-type: none"> – opisać zasady obowiązujące w dyscyplinie skoków przez przeszkody: rodzaje i klasy konkursów, stosowaną punktację, rozpoznać przeszkody – opisać strój zawodnika w dyscyplinie skoków przez przeszkody – wymienić różnice pomiędzy skokami przez przeszkody a pozostałymi dyscyplinami jeździeckimi – rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych – wyszukać w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące dyscypliny skoków przez przeszkody
Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego (WKKW)	5	<ul style="list-style-type: none"> – opisać zasady obowiązujące w dyscyplinie WKKW: rodzaje prób, klasy konkursów, stosowaną punktację, rozpoznać przeszkody terenowe – opisać strój zawodnika w dyscyplinie WKKW – wymienić różnice pomiędzy WKKW a pozostałymi dyscyplinami jeździeckimi – rozpoznać niezgodności z przepisami jeździeckimi w trakcie zawodów konnych – wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów w dyscyplinie WKKW
Powożenie	5	<ul style="list-style-type: none"> – opisać zasady obowiązujące w powożeniu: rodzaje prób, rodzaje zaprzęgów, klasy konkursów, stosowaną punktację – opisać strój zawodnika w dyscyplinie powożenia – wymienić różnice pomiędzy powożeniem a pozostałymi dyscyplinami jeździeckimi – rozpoznać niezgodności z przepisami jeździeckimi w trakcie zawodów konnych – wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów w dyscyplinie powożenia
Sportowe rajdy konne	5	<ul style="list-style-type: none"> – opisać zasady obowiązujące w sportowych rajdach konnych: klasy konkursów – opisać strój zawodnika w sportowych rajdach konnych – rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych – wyszukać w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportowych rajdów konnych

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
		<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy oceny w bramce weterynaryjnej
Woltyżerka	5	<ul style="list-style-type: none"> opisać zasady obowiązujące w woltyżerze: rodzaje konkursów, figury w programie obowiązkowym opisać strój zawodnika w woltyżerze rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów w woltyżerze
Reining	5	<ul style="list-style-type: none"> opisać zasady obowiązujące w reiningu: rozpoznać figury opisać strój zawodnika w reiningu opisać sprzęt jeździecki stosowany w reiningu wymienić rasy koni startujące w reiningu rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów w reiningu
Wyścigi konne	5	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje gonitw płaskich i przeszkodowych opisać zasady obowiązujące w wyścigach, rodzaje gonitw, handicap opisać strój zawodnika podczas wyścigów konnych wymienić zasady rozgrywania wyścigów kłusaków wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie wyścigów konnych rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas wyścigów konnych
Pozostałe konkurencje jeździeckie	5	<ul style="list-style-type: none"> wymienić główne zasady rozgrywania pozostałych konkurencji jeździeckich (tradycyjne powożenie, łucznictwo konne, polo, horse-ball, polo, turnieje rycerskie, zrywka drewna, konkurencje western i rodeo) rozróżnić pozostałe konkurencje jeździeckie (tradycyjne powożenie, łucznictwo konne, polo, horse-ball, polo, turnieje rycerskie, zrywka drewna, konkurencje western i rodeo) opisać zasady rozgrywania pozostałych konkurencji jeździeckich (tradycyjne powożenie, łucznictwo konne, polo, horse-ball, polo, turnieje rycerskie, zrywka drewna, konkurencje western i rodeo) wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów konnych

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych
Ubiór jeździecki	6	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić elementy stroju jeździeckiego – uzasadnić stosowanie elementów ubioru jeźdźcy – dobrać ubiór jeźdźcy do dyscypliny jeździeckiej
Sprzęt jeździecki i zaprzęgowy	6	<ul style="list-style-type: none"> – nazwać sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy – nazwać elementy pojazdu zaprzęgowego – objaśnić potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego – rozróżnić budowę sprzętu jeździeckiego – rozróżnić budowę sprzętu zaprzęgowego
Pojazdy do transportu koni	5	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić typy pojazdów do transportu koni – rozpoznać typy pojazdów do transportu koni – opisać wyposażenie pojazdu do transportu koni – dobrać odpowiedni typ pojazdu do planowanego transportu koni
Sposoby transportu	5	<ul style="list-style-type: none"> – opisać zasady zabezpieczenia koni podczas transportu – wymienić etapy przygotowania konia do transportu – charakteryzować zasady transportu koni
Przepisy związane z transportem koni	5	<ul style="list-style-type: none"> – opisać przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni – wymienić przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni – gromadzić dokumentację potrzebną do transportu koni – wypełnić i sprawdzić prawidłowość wypełnienia dokumentów niezbędnych podczas transportu koni – stosować przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni

4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Warunkiem osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Użytkowanie i transport koni jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących uczestnika do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z uczestnikami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności uczestnika poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla uczestnika.

Propozycje metod nauczania

Wiedza z przedmiotu Użytkowanie i transport koni jest budowana w oparciu o dotychczasowe wiadomości uzyskane przez każdego uczestnika na drodze nieformalnej. Kompetencje uczestnika w tym zakresie mogą być zróżnicowane, dlatego należy przeprowadzić na początku zajęć dydaktycznych test diagnozujący. Analiza wyników testu pozwoli nauczycielowi precyzyjnie zaplanować proces kształcenia.

Zaleca się stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia, aby urozmaicić zajęcia, oddziaływać zarówno na zmysł słuchu, jak i wzroku, zaangażować uczestnika w proces kształcenia. Dla przedmiotu Szkolenie i transport koni, który jest przedmiotem teoretycznym, zaleca się stosowanie metod podających i aktywizujących:

- wykład informacyjny,
- pokaz z objaśnieniem,
- wykład problemowy,
- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- metoda tekstu przewodniego,
- metoda projektów.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu np. platform e-learningowych, aplikacji i komunikatorów internetowych. Zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni szkolenia i użytkowania koni wyposażonej w komputer przenośny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu, drukarkę laserową ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, uprząże, kielzna, lonże, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty), podstawowy ubiór jeździecki, zestaw do pielęgnacji koni, model parkuru z ruchomymi przeszkodami, model czworoboku z oznaczeniami literowymi, modele przeszkód parkurowych, filmy dydaktyczne o tematyce związanej z jeździectwem, katalogi wystaw, propozycje zawodów konnych, propozycje imprez jeździeckich, druki zgłoszenia konia na imprezę jeździecką, oferty i umowy kupna-sprzedaży konia, przepisy w dyscyplinach jeździeckich PZJ, filmy z zawodów konnych, przepisy ruchu drogowego, katalogi pojazdów do transportu koni, ćwiczenia oraz karty pracy dla uczestników.

Dodatkowo szkoła powinna umożliwić uczestnikom możliwość uczestniczenia w zawodach jeździeckich (jako zawodnik, obsługa parkuru lub czworoboku oraz pomoc w charakterze sekretarza sędziego).

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach uczestnik powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych uczestników (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę uczestnika. Przyczynia się to do przejmowania przez uczestnika odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumatywne sprawdzanie osiągnięć uczestnika, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny powinno również zawierać informację zwrotną dla uczestnika na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdziany osiągnięć edukacyjnych uczestnika mogą mieć formę:

- sprawdzianów z pytaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, z luką, rozszerzonej odpowiedzi),
- testów z pytaniami zamkniętymi (np. prawda-falsz, wyboru wielokrotnego, z luką),
- testów mieszane,
- systemów e-learningowych umożliwiających analizę osiągnięć uczestnika,
- wypowiedzi ustnych,
- prac indywidualnych i zespołowych w formie referatów i opracowań wybranego zagadnienia,
- quizów i konkursów wiedzy indywidualnej lub zespołowej.

Sprawdzanie efektów kształcenia realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość może odbywać się poprzez:

- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustną.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed uczestnikiem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści.

Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych uczestnika może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz projektów edukacyjnych.

Proponuje się ewaluację przedmiotu Użytkowanie i transport koni według następujących kryteriów:

- skuteczności osiągania efektów kształcenia określonych dla przedmiotu,
- adekwatność wymagań programowych do potrzeb i możliwości uczestnika,
- trafności doboru form i metod kształcenia do potrzeb i zainteresowań uczestnika,
- zgodność warunków realizacji programu ze szkolną bazą dydaktyczną.

Ewaluacja powinna być prowadzona podczas całego okresu nauczania przedmiotu, a także po jego zakończeniu. Przeprowadzone badanie i monitorowanie procesu kształcenia powinno umożliwić ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów kształcenia, głównie w zakresie podwyższenia kompetencji zawodowych uczestnika, ich motywacji do nauki, zmiany w zachowaniu i zaangażowaniu w wykonywaniu zajęć zawodowych, a także samych warunków i organizacji zajęć.

Kryterium skuteczności osiągania efektów kształcenia powinno odnosić się do kluczowych umiejętności kształtowanych w ramach przedmiotu Użytkowanie i transport koni:

- Poznania zasad jazdy na ujeżdżalni i w terenie.

- Nabycia umiejętności doboru ubioru jeździeckiego.
- Poznania terminologii z zakresu jazdy konnej i powożenia.
- Zdobywania wiedzy dotyczącej dokumentacji potrzebnej do transportu koni.
- Zdobywania wiedzy dotyczącej typów pojazdów do transportu koni.
- Poszerzenia wiedzy dotyczącej dyscyplin jeździeckich.

Proponuje się zastosowanie następujących narzędzi ewaluacji:

- 1) arkusz samooceny nauczyciela realizacji programu nauczania przedmiotu zawierający pytania:
 - czy została przeprowadzona diagnoza wiadomości i umiejętności uczestnika dotyczących zagadnień objętych programem nauczania przedmiotu,
 - czy plan dydaktyczny przedmiotu został skonstruowany w oparciu o wyniki testów diagnostycznych,
 - czy plan dydaktyczny został dostosowany do potrzeb i możliwości uczestnika,
 - czy zaplanowano rezultat końcowy (po zakończeniu każdego działu i po zakończeniu realizacji programu nauczania) oraz wskaźniki sprawdzenia poziomu jego osiągnięcia,
 - czy uczestnicy zostali zapoznani z wymaganiami w zakresie stosowanego systemu oceniania,
 - czy przy planowaniu zajęć treści, metody i formy kształcenia były dobierane do wyznaczonych celów zajęć i możliwości uczestnika,
 - czy był stosowany odpowiedni system wspierania i motywacji uczestnika,
 - czy uczestnicy byli zaangażowani podczas zajęć,
 - czy na zajęciach panowała atmosfera przyjazna dla uczestnika,
 - czy zaplanowane ćwiczenia były częścią zadań zawodowych, które uczestnik będzie w przyszłości wykonywał;
- 2) ankiety dla uczestnika, w których ankietowani wyrażają swoją opinię o realizacji programu nauczania na zajęciach edukacyjnych odpowiadając na pytania dotyczące:
 - znajomości zasad oceniania,
 - znajomości celu poszczególnych zajęć edukacyjnych,
 - przystępności sposobu wprowadzania nowych treści kształcenia,
 - adekwatności tempa zajęć do możliwości uczestnika,
 - otrzymywania informacji zwrotnej od nauczyciela na temat własnych osiągnięć edukacyjnych,

- atrakcyjności stosowanych metod kształcenia,
 - możliwości uczenia się we współpracy,
 - możliwości planowania czynności i samodzielnego wykonania zadania,
 - ilości i jakości stosowanych środków dydaktycznych,
 - przydatności treści kształcenia przedmiotu na zajęciach praktycznych,
 - możliwości rozwijania swoich zainteresowań;
- 3) wyniki testów i sprawdzianów osiągnięć edukacyjnych uczestnika, produkty projektów edukacyjnych wykonanych przez uczestnika.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne (P) 120 godz.

4.2.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- przygotowanie koni do jazdy wierzchem i w zaprzęgu,
- poznanie zasad jazdy konno na ujeżdżalni i w terenie,
- nabycie umiejętności jazdy konnej i powożenia,
- nabycie umiejętności konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- ukształtowanie umiejętności związanych z transportem koni.

4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to: (uczestnik potrafi)

- przygotowywać konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu,
- jeździć konno na ujeżdżalni i w terenie,
- powozić końmi na placu i na drogach,
- wykonywać konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- wykonywać czynności związane z transportem koni,
- przygotować dokumentację potrzebną do transportu koni,
- dobierać typy pojazdów do transportu koni.

4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
Jazda na ujeżdżalni	25	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni – wykonać czynności wstępne przed jazdą konną – dobrać sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej – regulować sprzęt używany w pracy wierzchowej – zakładać rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia – dosiadać konia – używać pomocy jeździeckich – stosować różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej – jeździć stępem, klusem i galopem – pracować z koniem na <i>cavaletti</i> – skakać przez przeszkody o wysokości do 70 cm – poruszać się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie – zmienić kierunek jazdy w różnych chodach – wykonać przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej – ruszać i zatrzymywać konia – wyznaczać sobie cele rozwojowe – uwzględniać opinie innych – rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas jazdy na ujeżdżalni – stosować zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni – posiadać umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego – stosować pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem
Jazda w terenie	15	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić zasady bezpiecznego poruszania się w terenie – wykonać czynności wstępne przed jazdą konną – dobrać sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
		<ul style="list-style-type: none"> – regulować sprzęt używany w pracy wierzchowej – zakładać rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia – dosiadać konia – używać pomocy jeździeckich – stosować różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej – jeździć stępem, klusem i galopem – pokonywać przeszkody naturalne w terenie – zmienić kierunek jazdy w różnych chodach – wykonać przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej – ruszać i zatrzymywać konia – stosować zasady współdziałania w zespole – opisać ogólne zasady komunikacji interpersonalnej – rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas jazdy w terenie – stosować zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie – monitorować pracę zespołu – planować działania zespołu – reagować elastycznie na nieprzewidziane sytuacje – oceniać różne opcje działania – reagować elastycznie na nieprzewidziane sytuacje – stosować pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem
Jazda na placu	25	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić zasady bezpiecznego poruszania się na placu – dobrać sprzęt jeździecki używany do pracy zaprzęgowej – założyć uprzęż szorową lub chomątową na konia – regulować sprzęt używany w pracy zaprzęgowej – powozić zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni – stosować zasady współdziałania w zespole

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
		<ul style="list-style-type: none"> – uwzględniać opinie innych – rozpoznać, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu – rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas jazdy na placu – stosować zasady bezpiecznego poruszania się na placu – posiadać umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) – monitorować pracę zespołu – planować działania zespołu – stosować wybrane metody i techniki pracy grupowej – organizować pracę zespołową – kierować pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy – wykorzystywać doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu
Jazda na drogach publicznych	15	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić zasady bezpiecznego poruszania się na drogach publicznych – założyć uprzęż szorową lub chomątową na konia – dobrać sprzęt jeździecki używany do pracy zaprzęgowej – regulować sprzęt używany w pracy zaprzęgowej – zaprzęgać konie w pojedynkę lub parę – wymienić zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych – stosować zasady współdziałania w zespole – rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas jazdy na drogach publicznych – stosować zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych – monitorować pracę zespołu – planować działania zespołu – planować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
Ubiór jeździecki	5	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić elementy stroju jeździeckiego – uzasadnić stosowanie elementów ubioru jeźdźcy – dobrać elementy ubioru do poszczególnych dyscyplin jeździeckich
Sprzęt jeździecki	7	<ul style="list-style-type: none"> – nazwać sprzęt jeździecki oraz jego elementy – różnicować budowę sprzętu jeździeckiego
Sprzęt zaprzęgowy	7	<ul style="list-style-type: none"> – nazwać sprzęt zaprzęgowy oraz jego elementy – nazwać elementy pojazdu zaprzęgowego – opisać style zaprzęgowe – rozpoznać rodzaje pojazdów zaprzęgowych – różnicować budowę sprzętu zaprzęgowego
Konserwacja sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego	6	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnić potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego – objaśnić potrzebę konserwacji sprzętu zaprzęgowego – wykonać konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego – rozpoznać uszkodzenia sprzętu – angażować się w realizację przypisanych zadań – określać czas realizacji zadania – usuwać uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni
Pojazdy do transportu koni	5	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić typy pojazdów do transportu koni – rozpoznać typy pojazdów do transportu koni – opisać wyposażenie pojazdu do transportu koni – dobrać odpowiedni typ pojazdu do planowanego transportu koni

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
Zasady transportu koni	5	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić etapy przygotowania konia do transportu – opisać zasady zabezpieczenia koni podczas transportu – opisać techniki twórczego rozwiązywania problemu – dzielić się zadaniami – angażować się w realizację przypisanych zadań – realizować zadania w wyznaczonym czasie – reagować elastycznie na nieprzewidziane sytuacje – wyjaśnić znaczenie zmiany – rozpoznać, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu – przestrzegać praw innych osób w zespole – wyjaśnić podstawowe bariery w osiąganiu pożądanej efektywności pracy zespołu – charakteryzować zasady transportu koni – przygotować konia do transportu zgodnie z przyjętymi zasadami – stosować czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu – wykonywać czynności związane z załadunkiem koni – wykonywać czynności związane z rozładunkiem koni – stosować wybrane metody i techniki pracy grupowej – wykorzystywać doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu – oceniać różne opcje działania – stosować techniki twórczego rozwiązywania problemu – przedstawić alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele – dokonywać analizy i oceny podejmowanych działań – stosować zasady współdziałania w zespole – monitorować pracę zespołu – przewidywać skutki niewłaściwego doboru osób do zadań – analizować proces rozwoju grupy

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
		<ul style="list-style-type: none"> – kierować pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy – wykorzystywać doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu – stosować wybrane metody i techniki pracy grupowej – monitorować stopień realizacji zadań w zespole –
Przepisy prawa związane z transportem koni	5	<ul style="list-style-type: none"> – opisać przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni – wymienić przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni – gromadzić dokumentację potrzebną do transportu koni – sprawdzić prawidłowość wypełnienia dokumentów niezbędnych podczas transportu koni – stosować przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni

4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Warunkiem osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących uczestnika do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z uczestnikami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności uczestnika poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla uczestnika.

Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Użytkowanie i transport koni- zajęcia praktyczne, który jest przedmiotem o charakterze praktycznym, oprócz metod podających (np. wykład, instruktaż) oraz eksponujących (pokaz, film), na pierwszy plan wybijają się metody praktyczne oraz problemowe, szczególnie ćwiczenia praktyczne z udziałem koni. Na uwagę zasługuje także cały wachlarz metod praktycznych, charakterystycznych dla kształcenia zawodowego. Należą do nich:

- pokaz z instruktażem,
- ćwiczenia praktyczne,
- metoda projektów,
- metoda przewodniego tekstu.

W zakresie kształcenia zawodowego bardzo dobrze sprawdza się również nauczanie problemowe ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywizujących:

- metoda przypadków,
- metoda sytuacyjna.

Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w:

- pracowni szkolenia i użytkowanie koni wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym, sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, uprząże, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty), podstawowy ubiór jeździecki, różne rodzaje podków (użytkowe, specjalne i ortopedyczne), zestaw narzędzi do rozczyszczania kopyt (cęgi, noże kopytowe i wałkowe, młotek, tarnik, strug), zestaw do pielęgnacji koni, termometr weterynaryjny, stetoskop, model konia, model stajni, model parkuru z ruchomymi przeszkodami, modele przeszkód parkurowych, ryciny lub zdjęcia obrazujące zachowanie i stan zdrowia koni, ryciny lub zdjęcia obrazujące kondycję, rasę oraz typ użytkowy koni, ryciny lub zdjęcia obrazujące wady budowy i ruchu koni, albumy ras koni, podstawowe narzędzia rymarskie, apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy, przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w rolnictwie, karty pracy dla uczestników;
- ośrodka jeździeckim / stajni / gospodarstwie rolnym posiadającym konie przygotowane do pracy wierzchowej i zaprzęgowej, lonże, baty, wodze pomocnicze, bryczkę, uprząż, halę/plac treningowy, czworobok z oznakowaniem literowym, przyczepę do przewozu koni.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych: indywidualnie lub w grupach, w zależności od tematu zajęć.

Istotną kwestią w kształceniu zawodowym praktycznym jest indywidualizacja pracy uczestnika idąca w kierunku jego potrzeb i możliwości. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Nauczyciel prowadzący zajęcia powinien także na bieżąco poszerzać swoją wiedzę, aby być na bieżąco z nowinkami technologicznymi w branży rolno- hodowlanej (np. nowe rozwiązania w zakresie sprzętu treningowego oraz akcesoriów jeździeckich).

Szkoła powinna zapewnić uczestnikom możliwość zapoznania z treściami poruszanymi w teorii podczas zajęć wyjazdowych, np. na zawody jeździeckie, wystawy koni, do gospodarstwa użytkującego konie w turystyce i rekreacji.

4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych: indywidualnie oraz w dwuosobowych grupach. W trakcie realizacji przedmiotu Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni bardzo ważnym elementem procesu kształcenia jest informacja zwrotna, w której nauczyciel wskazuje, jakie czynności uczestnik wykonuje dobrze, a jakie należy skorygować. Wymaga to od nauczyciela wnikliwej obserwacji uczestnika w trakcie wykonywania ćwiczeń. Oprócz czynności manualnych związanych z wykonywaniem zadań zawodowych informacja zwrotna powinna dotyczyć również wiedzy zawodowej, umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji (norm, katalogów, przepisów prawa, Internetu), oraz kompetencji personalnych i społecznych, w tym umiejętności pracy w zespole. Praca w zespole jest okazją do wdrażania uczestnika do oceny koleżeńskiej oraz samooceny, przyczynia się to do rozwijania umiejętności samokształcenia. Wskazane jest, aby uczestnicy dokonywali samooceny własnej pracy i kolegów z zespołu według zaproponowanych przez nauczyciela arkuszy samooceny lub według kryteriów ustalonych przez samych uczestników.

Ocena sumująca powinna odbywać się na podstawie kryteriów ustalonych przez nauczyciela i przedstawionych uczestnikom na początku zajęć. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestnika powinno dostarczyć informacji dotyczących zakresu i stopnia realizacji celów kształcenia każdego z działów programowych.

Kluczowe umiejętności podlegające sprawdzaniu osiągnięć edukacyjnych uczestnika w ramach przedmiotu Szkolenie i użytkowanie koni- zajęcia praktyczne dotyczą:

- Poznania zasad jazdy konno na ujeżdżalni i w terenie.
- Nabycia umiejętności jazdy konnej na ujeżdżalni i w terenie.
- Nabycie umiejętności powożenia na placu i na drogach.
- Nabycia umiejętności konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego.
- Ukształtowania umiejętności związanych z transportem koni.

5. Ewaluacja programu KUZ

Przyjęto 5 stopniową skalę dla poziomów nasilenia każdej kompetencji, spójną z modelem braci Dreyfus:

Wskaźnik	Charakterystyka
Brak kompetencji (A) Nowicjusz	Brak pożądanych zachowań, popełnianie błędów, wyraźna nieumiejętność radzenia sobie z zadaniami wymagającymi danej kompetencji
Uczący się (B) Początkujący	Podejmowanie prób zachowania się w oczekiwany sposób, poradzenia sobie z zadaniami wymagającymi danych kompetencji, popełnianie błędów w przypadku samodzielnego wykonywania zadań i umiejętne ich wykonywanie w przypadku monitoringu/kontroli
Dobry (C) Kompetentny	Samodzielność, poprawne wykonywanie większości zadań wymagających danej kompetencji, problemy z nieco trudniejszymi zadaniami, błędy w przypadku nowych, niestandardowych sytuacji
Bardzo dobry (D) Zaawansowany	Sprawna, bezbłędna realizacja zadań wymagających danej kompetencji, radzenie sobie również z trudnymi zadaniami. Przejawianie pozytywnych zachowań opisujących daną kompetencję; w sposób płynny, radzi sobie z trudnymi zadaniami, również w niestandardowych sytuacjach
Wybitny (E) Ekspert	Sprawne wykonywanie nawet wyjątkowo trudnych zadań wymagających danej kompetencji, wskazywanie i tłumaczenie innym oczekiwanych zachowań. Wysoki poziom automatyzmu wykonywanych czynności. Przejawianie nowych zachowań z zakresu danej kompetencji, wyznaczanie w tym obszarze tendencji i trendów.



Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)	Metody/techniki badania	Termin badania
ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni			
charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie – rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni – wymienia elementy stroju jeździeckiego – uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy – nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy – nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego – różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego – opisuje style zaprzęgowe – rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych – wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia – dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej – zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia – zakłada uprzęż szorową lub chomętową na konia – reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej – wymienia rodzaje dosiada – charakteryzuje rodzaje dosiada 	<ul style="list-style-type: none"> – ćwiczenia praktyczne z udziałem koni – pokaz z instruktorem – pokaz z objaśnieniem – ćwiczenia przedmiotowe – metoda projektów – metoda przewodniego tekstu – metoda przypadków – metoda sytuacyjna 	Okres trwania kursu
dobiera ubiór jeździecki			
charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy			
przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu			
jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie			
wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni			
powozi końmi			
konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy			
przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek)			
dobiera typy pojazdów do transportu koni			



Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)	Metody/techniki badania	Termin badania
<p>wykonuje czynności związane z transportem koni</p> <p>charakteryzuje dyscypliny jeździeckie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem – opisuje elementy skali szkoleniowej – rozpoznaje style zaprzęgowe – wymienia sposoby trzymania lejcy – charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej – opisuje pozycję powożącego na koźle – dosiada konia – używa pomocy jeździeckich – stosuje różne rodzaje dosiada podczas jazdy konnej – jeździ stępem, klusem i galopem – pracuje z koniem na <i>cavaletti</i> – skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm – pokonuje przeszkody naturalne w terenie – posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego – stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej – porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie – zmienia kierunek jazdy w różnych chodach – wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej – rusza i zatrzymuje konia – zaprzęga konie w pojedynkę lub parę – powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni 		



Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)	Metody/techniki badania	Termin badania
	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych – stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych – opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą – posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) – objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego – wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego – rozpoznaje uszkodzenia sprzętu – usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni – opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni – wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni – gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni – wymienia typy pojazdów do transportu koni – rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni – opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni – charakteryzuje zasady transportu koni – wymienia etapy przygotowania konia do transportu – opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu 		

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)	Metody/techniki badania	Termin badania
	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje konia do transportu – wykonuje czynności związane z załadunkiem koni – stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu – wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni – wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego – opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) – rozpoznaje dyscypliny jeździeckie – wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi – wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem – rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych 		

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

1. Balkenhol K., Szkolenie ujeżdżeniowe według klasycznej szkoły jazdy, wyd. Galaktyka, 2007.
2. Blendinger W., Wstęp do psychologii konia, wyd. Zakład Treningowy Koni, Zbrosławice, 1984.
3. Bunjes J., Rasy koni, wyd. RM, Warszawa 2009.
4. Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S., Chów, hodowla i użytkowanie koni, wyd. SGGW, Warszawa 1991.
5. Chrzanowski Sz., Łojek A., Oleksiak S., Hodowla i użytkowanie koni, t. 1, wyd. SGGW, 2013.
6. Hawcroft T., Koń, rasy, pielęgnacja, wychowanie, tresura, wyd. Ania, Warszawa, 1996.
7. Hess Ch., Schlemm P., Jak lepiej jeździć konno- w czym tkwi problem?, wyd. Galaktyka, Łódź 2005.

8. Heuschmann G., W poszukiwaniu równowagi, wyd. Świadome Jeździectwo, Warszawa 2012.
9. Krzemień M.P., Górską Turystyką Jeździecką, wyd. Ostoja, Kraków 2002.
10. Łojek J., Łojek A., Hodowla i użytkowanie koni, t. 2, wyd. SGGW, 2013.
11. Miller R., Sekrety końskiego umysłu, wyd. Galaktyka, Łódź 2008.
12. Nowicka D., ABC powożenia, wyd. Salon Pegaz, 2000.
13. Paalman A., Jeździectwo- skoki przez przeszkody, wyd. Galaktyka, Łódź 1998.
14. Pruchniewicz W., Akademia jeździecka, wyd. Chaber PR, Warszawa 2003.
15. Pruchniewicz W., Zasady jazdy konnej cz. 1- Podstawowe wyszkolenie jeźdźcy i konia, wyd. PZJ, Warszawa 2003.
16. Pruchniewicz W., Zasady jazdy konnej cz. 2- Zaawansowane wyszkolenie jeźdźcy i konia, wyd. PZJ, Warszawa 2004.
17. Pruchniewicz W., Zasady jazdy konnej cz. 3- Lonżowanie, wyd. PZJ, Warszawa 2005.
18. Skorupski K., Psychologia treningu koni, wyd. PWRiL, Warszawa 2006.
19. Roberts M., Czego uczą nas konie, wyd. Media Rodzina, 2002.
20. Sly D., Praktyczny podręcznik jazdy konnej, wyd. RTW, Warszawa, 1999.
21. Whitaker J., Whitelaw I., Koń- kompendium wiedzy, wyd. Multico, Warszawa, 2007.
22. Zwoliński J., Hodowla koni, wyd. PWRiL, Warszawa 1981.
23. Czasopisma branżowe: „Hodowca i Jeździec”, „Konie i Rumaki”, „Koński Targ”, „Świat Koni”.
24. PZJ, Przepisy jeździeckie.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

- komputer przenośny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu,
- drukarka laserowa ze skanerem i kopiarką A4,
- projektor multimedialny, ekran projekcyjny,
- sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty),
- bryczka, uprząże,
- przyczepa do transportu koni,
- podstawowy ubiór jeździecki,
- hala / plac treningowy,
- czworobok z oznakowaniem literowym,
- zestaw do pielęgnacji koni,
- model konia,
- model parkuru z ruchomymi przeszkodami,
- modele przeszkód parkurowych,
- konie przygotowane do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy,
- przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w rolnictwie,

- gospodarstwo wyposażone w stajnie, siodlarnie, szorownie, paszarnie, wozownie, krytą ujeżdżalnię, plac treningowy, okólnik do lonżowania koni, wybiegi dla koni, pastwiska lub gospodarstwo indywidualne specjalizujące się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni,
- Szkoła dodatkowo zapewnia uczestnikom możliwość uczestniczenia w zawodach jeździeckich (jako zawodnik, obsługa parkuru lub czworoboku oraz pomoc w charakterze sekretarza sędziego).

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

- Podstawą zaliczenia poszczególnych zajęć edukacyjnych teoretycznych (zgodnie z programem kursu) jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego.

Czas trwania egzaminu teoretycznego powinien być proporcjonalny do ilości godzin przeznaczonych na zajęcia edukacyjne (zgodnie z programem kursu) i wynosić od 45 do 90 min.

- Podstawą zaliczenia zajęć edukacyjnych praktycznych (zgodnie z programem kursu) jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu z zajęć praktycznych.

Czas trwania egzaminu praktycznego powinien być proporcjonalny do ilości godzin przeznaczonych na zajęcia edukacyjne (zgodnie z programem kursu) i wynosić od 45 do 90 min.

- Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest przedstawienie następujących dokumentów:
 - umowy o praktyczną naukę zawodu,
 - zaświadczenia pracodawcy potwierdzającego odbycie praktyki zawodowej, zawierające oceną pozytywną.

Uczestnik, który spełni powyższe warunki otrzyma zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 1. Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1.	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2.	Efekty kształcenia	T
3.	Kryteria weryfikacji	T

4.	Warunki realizacji kształcenia niezbędne do realizacji ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni	T
5.	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni	T

Tabela 2. Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek)	wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni	<ul style="list-style-type: none"> – Zasady poruszania się na ujeżdżalni i w terenie – Jazda na ujeżdżalni – Jazda w terenie – Jazda na placu – Jazda na drogach publicznych
dobiera ubiór jeździecki (ek)	wymienia elementy stroju jeździeckiego uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy	<ul style="list-style-type: none"> – Ubiór jeździecki – Ubiór jeździecki
charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)	nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego opisuje style zaprzęgowe rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych	<ul style="list-style-type: none"> – Sprzęt jeździecki i zaprzęgowy – Sprzęt jeździecki – Sprzęt zaprzęgowy



Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu (ek)	wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia	<ul style="list-style-type: none"> – Jazda na ujeżdżalni – Jazda w terenie – Powożenie
	dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej	
	zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia	
	zakłada uprzęż szorową lub chomętową na konia	
	reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej	
stosuje terminologię z zakresu teorii jazdy konnej i powożenia (ew)	wymienia rodzaje dosiada	<ul style="list-style-type: none"> – Jazda wierzchem – Powożenie – Wdrażanie koni do pracy
	charakteryzuje rodzaje dosiada	
	wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem	
	opisuje elementy skali szkoleniowej	
	rozpoznaje style zaprzęgowe	
	wymienia sposoby trzymania lejcy	
	charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej	
	opisuje pozycję powożącego na koźle	
jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie (ek)	dosiada konia	<ul style="list-style-type: none"> – Jazda na ujeżdżalni – Jazda w terenie
	używa pomocy jeździeckich	
	stosuje różne rodzaje dosiada podczas jazdy konnej	



Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	jeździ stępem, klusem i galopem pracuje z koniem na <i>cavaletti</i> skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm pokonuje przeszkody naturalne w terenie posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej	
wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni (ek)	porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie zmienia kierunek jazdy w różnych chodach wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej rusza i zatrzymuje konia	– Jazda na ujeżdżalni – Jazda w terenie
powozi końmi (ek)	zaprzęga konie w pojedynkę lub parę powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych	– Jazda na placu – Jazda na drogach publicznych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą	
	posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)	
konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ew)	objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego	– Konserwacja sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego
	wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego	
	rozpoznaje uszkodzenia sprzętu	
	usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni	
przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek)	opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni	– Przepisy związane z transportem koni – Przepisy prawa związane z transportem koni
	wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni	
	gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni	
dobiera typy pojazdów do transportu koni (ew)	wymienia typy pojazdów do transportu koni	– Pojazdy do transportu koni – Pojazdy do transportu koni
	rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni	
	opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni	
	charakteryzuje zasady transportu koni	
	wymienia etapy przygotowania konia do transportu	– Sposoby transportu koni



Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
wykonuje czynności związane z transportem koni (ek)	opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu	– Zasady transportu koni
	przygotowuje konia do transportu	
	wykonuje czynności związane z załadunkiem koni	
	stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu	
	wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni	
charakteryzuje dyscypliny jeździeckie (ek)	wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego	<ul style="list-style-type: none"> – Ujeżdżenie – Skoki przez przeszkody – Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego (WKKW) – Powożenie – Sportowe rajdy konne – Woltyżerka – Reining – Wyścigi konne – Pozostałe konkurencje jeździeckie
	opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)	
	rozpoznaje dyscypliny jeździeckie	
	wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi	
	wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem	
	rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych	